

Bergvesenet

Postboks 3021, 7002 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr BV 3578	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering Trondheim	Gradering
Kommer fra ..arkiv	Ekstern rapport nr	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Tittel Molybden- og Scheelitt-forekomster i Gildeskål og nærliggende distrikt, Nordland fylke.				
Forfatter Flood, Eyvind		Dato 04.02 1965	Bedrift	
Kommune Gildeskål	Fylke Nordland	Bergdistrikt Nordlandske	1: 50 000 kartblad	1: 250 000 kartblad
Fagområde Geologi	Dokument type	Forekomster		
Råstofftype Malm/metall	Emneord Mo Sceelitt			
Sammendrag				

10V3578
4/2-1966R A P P O R T .

over

Molybden og Scheelit forekomster,

1

Gildeskål og nærliggende distrikt
Nordland Fylke.

Refererende til tidligere konferanse , sist i telefonsamtale fra
Harvik 30/1 , d.å. meddeles.

Mitt kjensskap til disse forekomster er meget inngående. Som drifts-
bestyrer av de nedlagte gruber Laksådal og Oterstrand gruber under
krigen, drev jeg på egenhånd et utstrakt studium av de geologiske
forhold i og om grubene og ikke minst de nærliggende felter som har,
tror jeg , stor betydning for vurdering av en gjenopptagelse av den
etter krigen nedlagte drift og raserte anlegg.

Min teori om malmens genesis støttes i høy grad av de iakttagelser jeg
gjorde i gruben og i dagen. Til belysning av denne teori, praktisk sett
vedlegger jeg en skisse , en skjematisk fremstilling av hvordan jeg
mener molybden og scheelit forekomster er oppstått.

Bergformasjonen på begge sider av Sørfjorden er kalkglimmer skifer med
enkelte mektige kalsteinslag, særlig i yttre del av fjorden. Mot sydvest
er glimmerskiferen begrenset av Spillerdalvann, og mot syd strekker den
seg helt ned til Store Glaamvatnet.

I partiet mellom Laksådalvann og Lysvann optrer en større granitlakkolit
hvorav den høieste tind kalles Bjellatind. Før eruptivmassene i Bjella-
tind trengte seg opp fra dypet bestod fjellgrunden i Laksådal av Glim-
merskifer og Kalkglimmerskifer. Ved eruptivprosessen blev skifolagene
gjennombrutt av granitmassene, som under sin fremtreden har virket

side 2.

forstyrrende på skiferformasjonen og hevet den så dens strek mot nord for Laksåvann stort sett er øst vest, med steilt fall mot nord. Sydvest for vannet i Galtskarfjellets nordø ende er strøket nord syd, med flatt fall mot vest, og østenfor vannet nord syd og svagt fall mot øst. Denne granitlakolitten fører i visse soner molybdenglans, særlig er dette synbart i svabergene øst for Laksådalsvann, og i sonen nord for Lysvann.

Det er imidlertid ikke i granitten at molybdenglansen opptrer så konsentrert at den har vært gjenstand for økonomisk utnyttelse, men i pegmatittganger i skiferformasjonen, og er på disse pegmatittganger at Osterstrand Gruber har drevet systematisk grubedrift.

Jeg tenker meg at granitlakolittens fremtreden gjennom skiferlagene har spaltet disse, se den skjematiske skisse, og at disse spalter eller sprekkeløkker er blitt fylt med eruptivprosessens fremtrengende pegmatittmasser med tilstedeværende molybdænholdige gasser.

Rundt Bjellatind orinet etter uregelmessig sirkel har man pegmatittisk granit i glimmerskifer eller og kalkglimmerskifer. Denne spaltefylling gir meget varierende gangformer, spaltefyllingen har en begrenset lengde utstrekning mot dypet, og ikke alle spaltefyllinger er molybdænførende. Det er vel også tenkelig at i disse pegmatittganger stige gjennomsnittsgehalten med dypet, fordi molybdænen er det tyngste stof i gangmassen. Det har også vist seg i hovedgruben at den dypeste strog på etasje 3 har en konsentrasjon minst like sterk som i dagen, og i sjaktens bunn hvor etasje 4 begynner er malmføringen betydelig rikere enn ovenfor.

Der er 2 gruber, hovedgruben som ligger ved nordsiden av Laksådalsvann og kaldtes grube 1. Den ligger 1300 meter fr. Lakshaugen hvor det som gjenstår av oppredningverket ligger, og i umiddelbar nærhet av denne lå funksjonærboliger og brakker. Alle grubehus, verksteder etc, er revet og ført til Olivinsteindriften på Sundhø, det samme gjelder

side 3.

også for det øvrige maskineri. Jeg henviser til inngående data om selskapets eiendommer og rettigheter som sikkert finnes i Bergverkskontorets analer.

Det er på sin plass her å nevne at Bergverkskontoret eller Industri-departementet unnlot å holde verdilike sine matinger, som fallt i det fri. Noen av disse er skjerpene av en, fru Rølge Finneide, og har bergmester Beckmann foretatt utmål. Såvidt meg bekjent er store dele av skjerpene på statens og kommunens grunn.

Oversikt av de ne lagtegruber, som de var da de ^{ble} lagte etter krigen.

Grube 1. Malmen som er knyttet til pegmatitt og kalkpatfyllinger kan deles i to typer, pegmatitt-molybdænmalm og kalkpatmolybdænmalm, den siste er vel verdt omtale korthet, da det meg bekjent ikke finnes på andre forekomster i landet.

Disse pegmatittganger kan vel nærmest betegnes som stokker eller piper der er tre av dem, se vedlagte skisse. De stryker fra øst mot vest, og har et steilt fall mot nord, ca. 70 grader. De østlige stokk som er 2 meter mektig er overveiende kvarts med en gehalt på ca. 1% MO_3 . Midtstokken som er 3 meter mektig, har en utpreget konsentrasjon på 11% siden, hvor det ikke skjelden forekom klyser av ren molybdænglans på flere kg. Her måtte hele gangen brytes og blev gehalten i gjennomsnitt satt betydelig ned. Stokk nr 3, er 4 meter mektig, og her som i mittstokken er gangen for det meste pegmatitt. Totallengden i strek for de 3 stokkene er ca 90 meter, og gjennomsnitts gehalten konsekvent 0.25 % MO_3 . Gruben ligger for tiden under vann. Den dypeste strosse er 110 meter under dagåpningen, og sjakten, en slepsynk på 38 grader er nådd ned til 140 meter under dagen, eller 85 meter under havets overflate. En feltort drevet vestlig fra sjaktens endepunkt tra i malmen 2 meter fra denne. Malmen var identisk med malmen i de øvre etager, men for noget rikere i gehalt. Der står igjen å drive denne feltort 90 meter i malm, hvorved 40 000 tonn kan avbygges.

sido 4.

På etage 3 står det igjen i strosser og nedbrutt malm ca 17 000 tonn. Alt tyder på at malmen går videre i dypet. Forøvrigt er der påvist malm i flere parallele ganger som nok bør videre undersøkes.

Grube 2. Dette felt som også kaldes Oterstranifeltet, ligger sydvest for Laksdalsvannet i nordre ende av Galtskarfjellet, og når med sin sydligste gang helt opp på nivå 400.

Malmen forekommer også her i pegmatittganger eller stokker, hvor falltet er svakt mot vest, strøkvinkelen kjennes ikke. Malmen er utgående i en strekning av mer enn 500 meter, og forekomsten minner mer om en serie av linsor forbundet med smale leder-triper som alle er sterkt mineralisert. På bestemte punkter er linsene utvidet til en maktighet av fra 3 til 6 meter. Malmen er betydelig rikere på molybdenglans enn er tilfelde med grube 1. Punkt n. 6 har vært angrepet med en slepsynk, som etter rapporter skal være drevet ned 100 m. og var der uttatt betydelige kvantum malm med en gjennomsnitts gehalt på 0,5 % MoS_2 . I min driftstid var stoß synken under vann.

Forekomsten er etter min mening meget interessant og burde nærmere undersøkes. Den kan angripes med en feltort fra et punkt 115 meter over havet, og vil da forekomsten i sin hele lengde kunne avbygges som skrapedrift-strosser med nedgående plan av ca 25 grader. Strossen høide i skråplanet vil bli maks. 600 meter, midlere høide 300 meter. Jeg skylder her å nevne at grunnen for at jeg ikke inlot meg på å utføre disse planer, var, det var krig, tyskerne behersket våre gruber, selvsagt hadde vi ingen plikt til å åpne deres øine.

Analysen av diamant kjerner fra skiferlagene i Galtskarfjellet viste spor av MoS_2 .

Som jo nevnte tidligere viser granitten ved foten av Bjellatind på nordskråningen mot Laksdalsvann molybdenglans, grovkorn, såvel som fine impregnasjoner. Det er min mening at denne del av granitlakkolitten bør diamantbores, mot dypet såvel som i horisontal retning.

Hvis man her skulle finne impregnasjoner av molybdænglans, da er
 lakolittens mektighet så imponerende hvad brytbar masse angår, at
 det skulle en minimal molybdænføring i procent pr. brudt masse -
 tonn granitt til å gi grunnlag for en økonomisk grubedrift. Jeg
 tillater meg her å minne om verdens største Molybdæn grube "Climax
 Molybdenum Mine. Climax Colorado U.S.A. Som drive på en meget lav
 gehælt, langt under det man kjenner til i andre gruber, og denne malm
 er nettop en granittmasse. At molydæn er et meget viktig mineral og
 ikke misht valuttabringende skulle i grunne" være overflødig å anføre.

Det er ikke min mening her å påstå at granitten nødvendigvis må føre
 molybdænglans, men at der er en svak sansynlæghet for at den kan gjøre
 det, og at hvis man ikke undersøker mulighetene ved diamantboring
 av granitsonen før man gir opp dette lite undersøkte felt som negativt
 har man vært lite forutseende, og muligens kastet bort en sjans til
 å bygge opp en industri som er viktig for landet. Jeg vil så tilslutt
 minne om mine undersøkelser av noen av feltene med hensyn til Scheelit
 som også er et meget viktig mineral, og står langt høiere i pris enn
 molydæn.

Jeg har med vilje ikke gått i detaljer, ei heller fremkommet med
 kostnads beregninger, disse får komme senere når og hvis saken har
 sådan interesse.

Med hilsen

Gunnar Sten

Skjematisk fremstilling av Granitlakkert
 gjennombrudd i lakkelagene og de
 sprekker som dannes i
 Granitmassen i forbindelse med

Bjellaend

Dagbrudd

Vertikal Snitt

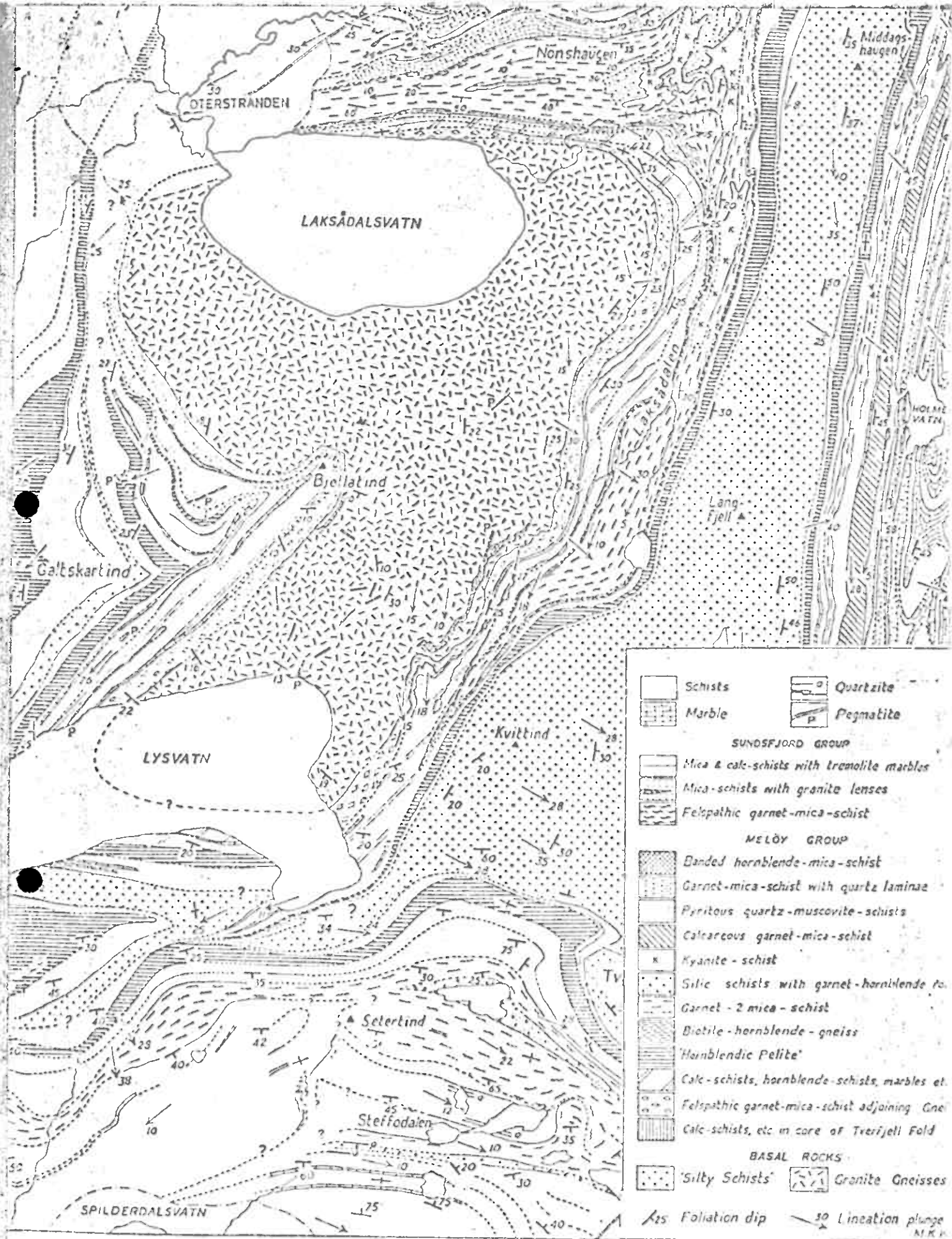
Grube I

Steilt fall

Horisonal Snitt

EP. 1903

g. 1903

ENCLOSURE 2

GEOLOGY OF THE LAKSAADALEN AREA

from WELLS and BRADSHAW (1970)